

POSTANOWIENIE

27 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

na posiedzeniu niejawnym 27 lutego 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa E.P. i S.P.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek żądania sędziego Sądu Najwyższego X.Y.
wyłączenia od rozpoznania sprawy III CB 119/24

**wyłącza sędziego Sądu Najwyższego X.Y. od rozpoznania
niniejszej sprawy.**

UZASADNIENIE

Pismem z 21 listopada 2024 r. skarżący Bank S.A. w W. wniósł o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego X.Y.1. wymogów niezawisłości i bezstronności z powodów towarzyszących powołaniu sędziego Sądu Najwyższego przy udziale Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3; dalej: „ustawa z 2017 r.”).

Pismem z 12 lutego 2024 r. (prawidłowo powinno być „2025 r.”) sędzia Sądu Najwyższego X.Y., jedna z członków składu wylosowanego do rozpoznania powyższego wniosku, złożyła pismo zatytułowane jako „zawiadomienie wraz z wnioskiem o wyłączenie”. W piśmie tym wskazała, że żąda wyłączenia Jej od rozpoznania niniejszej sprawy. Na poparcie swojego żądania wskazała m.in. na

uchwałę połączonych Izb Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, a także selektywne orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, które miałyby świadczyć o wadliwości powołań trzech innych członków składu, konkludując, że „nie będzie zasiadać w Sądzie wadliwie obsadzonym”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przed poddaniem analizie podstaw żądania sędziego o wyłączenie od rozpoznania sprawy (art. 49 § 1 k.p.c.) należy jedynie zasygnalizować, że do alternatywnego *quasi* „wniosku o wyłączenie sędziego złożonego przez innego sędziego z wyznaczonego składu sądu”, a więc nieznanego przepisom postępowania cywilnego, a zawartego w piśmie z 12 lutego 2024 r., miała zastosowanie uchwała SN z 10 października 2024 r. – zasada prawna, III CZP 44/23, w wyniku czego 24 lutego 2025 r. zostało wydane stosowne zarządzenie.

Odnosnie zaś do żądania sędziego Sądu Najwyższego X.Y. o Jej wyłączenie od rozpoznania sprawy, to zgodnie z art. 49 § 1 k.p.c., niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 48, sąd wyłącza sędziego na jego żądanie na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie.

Należy zauważyć, że na przestrzeni lat w orzecznictwie ukształtował się pogląd, zgodnie z którym motywy żądania sędziego, podobnie jak uzasadnienie wniosku strony, nie są dla sądu orzekającego o wyłączenie wiążące. Sąd może zatem wyłączyć sędziego na podstawie innych niż wskazane okoliczności uzasadniające wątpliwości co do bezstronności sędziego.

Zważyć zatem wypada, że motywy przedstawione przez sędzię X.Y. dotyczące odmowy zasiadania w „Sądzie wadliwie obsadzonym” nie stanowią w istocie rzeczywistych powodów stanowiących podstawę wyłączenia sędziego w rozumieniu art. 49 § 1 k.p.c., a co więcej dotyczą innych członków składu orzekającego, a nie składającej żądanie.

Niemniej należy zauważyć, że sędzia propaguje pogląd, który w istocie może stanowić przyczynę braku jej bezstronności przy orzekaniu w sprawie o sygn. III CB 119/24, tj. o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów

niezawisłości i bezstronności. Sędzia żądająca wyłączenia bowiem propaguje, w tym w mediach, pogląd dotyczący wadliwości powołań sędziowskich i niedopuszczalności rozpoznania w każdym przypadku spraw przez skład powołany przy udziale Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą z 2017 r. Powołuje się na uchwałę Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, na której oparły swoje orzecznictwo Europejski Trybunał Praw Człowieka i Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Abstrahując od tego, że uchwała ta nie była uchwałą Sądu Najwyższego w rozumieniu konstytucyjnym i ustawowym, co zostało szeroko opisane w postanowieniach Sądu Najwyższego z 5 sierpnia 2024 r., I ZB 66/22, i z 19 sierpnia 2024 r., III CB 65/24, jak i, przykładowo, w postanowieniu Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2025 r., I CSK 2630/22, a czego żądająca wyłączenia nie zauważa, to publiczne wyrażanie jednoznacznego stanowiska odnośnie do przedmiotu wniosku skarżącego, przy jednoczesnym ignorowaniu przeciwnych racji, świadczy jednoznacznie o braku bezstronności sędziego przy rozpoznawaniu tego rodzaju spraw.

Co charakterystyczne, to żądająca wyłączenia, a nie strona skarżąca, wskazała, że przedmiotowy wniosek „nie może być rozpoznawany przez osoby znajdujące się w w tej samej sytuacji prawnej, co sędzia, którego wniosek dotyczy”. Niezależnie od tego, że nie jest rolą sędziego zastępowanie strony i wcielanie się w rolę jej pełnomocnika, to takie stanowisko stanowi próbę wskazania, że chodzi o orzekanie *in causam sua*, przy czym żądająca wyłączenia nie zauważa, iż taka sytuacja również jej dotyczy (zob. powołane postanowienia SN z 5 sierpnia 2024 r., I ZB 66/22, i z 19 sierpnia 2024 r., III CB 65/24).

W orzecznictwie wskazano, że nakaz zachowania bezstronności przez sędziego powinien urzeczywistniać się na płaszczyźnie jego relacji ze stronami sporu i przejawiać się w zakazie dyskryminacji czy faworyzowania którejkolwiek ze stron procesu (postanowienie SN z 10 maja 2024 r., I CSK 1279/23). To zapatrywanie dotyczy również z pewnością sytuacji, w której sędzia żądający wyłączenia od rozpoznania sprawy wprost przejawia pejoratywny stosunek względem grupy sędziów, z uwagi na problematykę powołania, przy jednocześnie wybiórczym popularyzowaniu określonej argumentacji. Świadczy to o przyjęciu

określonych założeń, co do przedmiotu wniosku, a zatem uniemożliwia bezstronne rozpoznanie sprawy.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji postanowienia.

[P.L.]

[a.ł.]